

prof. dr hab. med. Grzegorz Kozera
Centrum Symulacji Medycznej
Gdański Uniwersytet Medyczny
e-mail: gkozera@gumed.edu.pl

Gdańsk, 18 IX 2025

Recenzja w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie: nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu

dr n. med. Michała Krzysztofa Oweckiego

z Katedry i Zakładu Historii Nauk Medycznych

Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

dokonana na zlecenie Rady Doskonałości Naukowej z siedzibą w Warszawie, z upoważnienia
Prodziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu ds. Nauki i Rozwoju, Collegium Medicum w Bydgoszczy
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, prof. dr hab. Aldony Kubicy
wyrażonego w piśmie PADN.530.2.2025

Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne:

- **Dyplom Lekarza z Wyróżnieniem** – Akademia Medyczna im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, 2000.
- **Stopień naukowy** doktora nauk medycznych w zakresie medycyna – Akademia Medyczna im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, 2006; rozprawa doktorska pt.: „Polimorfizm eksonu 4 genu NFKBIL 1 w populacji pacjentów chorych na stwardnienie rozsiane”.

Dotychczasowe zatrudnienie w jednostkach naukowych:

- **2001-2006** – studium doktoranckie, Katedra Neurologii, Akademia Medyczna im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu;
- **2001-2016** – lekarz Oddział Neurologii w Szpitalu Klinicznym im. Heliodora Święcickiego w Poznaniu; rezydentura, następnie etat szpitalny;
- **2016 - nadal** – adiunkt, Katedra i Zakład Historii i Filozofii Nauk Medycznych, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

Ocena osiągnięcia naukowego

Osiągnięciem naukowym doktora nauk medycznych Michała Krzysztofa Oweckiego, będącym podstawą wniosku, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) jest monografia naukowa zatytułowana *„Twórczo i odtwórczo. Recepcja wiedzy o padaczce na łamach polskich czasopism ogólnolekarskich w latach 1818–1910”*, wydana przez Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu w 2024 (recenzenci wydawniczy: dr hab. Walentyna Korpalska, em. prof. UMK i dr hab. Maria Łukasik, prof. UMP).

Ta obszerna, bowiem licząca 355 stron publikacja stanowi szczegółowy i jednocześnie unikalny opis udziału polskich lekarzy i krajowej prasy medycznej w tworzeniu zrębów rodzimej epileptologii. Monografia w sposób przekrojowy a jednocześnie analityczny ukazuje rozwój epileptologii w Polsce na przełomie XIX i XX wieku i jednocześnie wskazuje na kluczową rolę, jaką polska prasa medyczna i publikacje rodzimych neurologów odegrały w propagowaniu aktualnej wiedzy teoretycznej i klinicznej na temat padaczki. Szczególnie cennym i jednocześnie zasługującym na podkreślenie jest fakt, iż w świetle zaprezentowanej w monografii analizy ówczesnej literatury, transfer najnowszej wiedzy prowadzony był na bieżąco, w sposób progresywny, bez istotnych opóźnień, a publikacje przygotowywane przez rodzimych lekarzy i środowiska medyczne, w większej mierze niż w publikacjach zagranicznych, zawierały istotne i ważne wiadomości praktyczne. Fakt ten pozwala na poparcie tezy, iż w ówczesnym okresie polska prasa medyczna odegrała kluczową rolę w propagowaniu aktualnej wiedzy klinicznej na temat padaczki, a wkład merytoryczny polskich badaczy w rozwój światowej epileptologii, choć ograniczony ilościowo, był ważny i prezentował wysoki poziom. Imponujący jest niezwykle szczegółowy zakres analizy tematu, oparty na niemalże benedyktyńskiej lekturze ponad 1600 pozycji piśmiennictwa – nie tylko artykułów z czasopism zagranicznych (głównie niemieckojęzycznych oraz frankofońskich) oraz polskojęzycznych czasopism ogólnolekarskich wydawanych na ziemiach polskich, ale również protokołów z posiedzeń lekarskich towarzystw naukowych: Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego, Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego, Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego. Zważywszy na dotychczasową skąpą liczbę prac, które w tak całościowy, a jednocześnie krytyczny sposób ukazywały wiedzę o padaczce reprezentowaną przez polskich lekarzy w okresie wyodrębniania się polskiej neurologii, konfrontując poglądy krajowego środowiska medycznego ze stanem wiedzy reprezentowanej przez wiodące wówczas ośrodki epileptologii, należy zgodzić się, iż prezentowana monografia wnosi istotny wkład w rozwój wiedzy na temat historii polskiej epileptologii i stanowi godną kontynuację klasycznych publikacji – np. prof. Jerzego Majkowskiego czy Eufemiusza

Hermann. Wysoką wartością poznawczą i naukową osiągnięcia uzupełniają jego ustrukturyzowany charakter, obejmujący: wstęp, 5 rozdziałów nt. historii i rozwoju koncepcji patogenetycznych padaczki, ówczesnych aspektów klinicznych oraz dostępnych metod terapii nie – i farmakologicznej, wnioski końcowe oraz perspektywy dalszych badań oraz staranna szata graficzna i liczne diagramy, tabele oraz unikatowe ryciny. Dodatkowym, cennym elementem monografii jest przypomnienie dokonań mało znanych czy wręcz zapomnianych pionierów polskiej epileptologii (np. doktorów Prusa i Barącz), prowadzonych w trudnych warunkach okresu zaborów. Podsumowując należy podkreślić wysoką wartość poznawczą i historyczną prezentowanej monografii, znaczny wkład pracy włożony w jej przygotowanie i unikatowy charakter ukazanej analizy materiału źródłowego.

Ocena aktywności naukowo-badawczej powiązanej tematycznie z głównym osiągnięciem naukowym

Na powyższą aktywność składa się cykl 8 artykułów i 1 doniesienia zjazdowego opublikowanych w międzynarodowych czasopismach o łącznej punktacji IF = 35,057, z których w 6 Habilitant jest pierwszym i korespondencyjnym autorem. Prace poświęcone są sylwetkom wybranych, wybitnych badaczy układu nerwowego, szczególnie istotnych dla poszerza wiedzy na temat padaczki, neurofizjologii oraz biologii mózgu. Oparte na tekstach źródłowych publikacje opisują sylwetki zarówno znanych „ojców” neurologii światowej (Henri Meige, Jean-Alexandre Barré, Jean Baptiste Octave Landry, George Huntington, Theodor Shwann, Jiří Procháska) jak i nie prezentowanych dotychczas w światowym piśmiennictwie wybitnych przedstawicieli nauki wolnej polski jak i okresu zaborów (Maksymilian Rose, Kazimierz Orzechowski, Robert Remak). Powyższy cykl dodatkowo wskazuje na znaczne zaangażowanie Habilitanta w propagowanie wiedzy na temat wpływu polskich badaczy na rozwój światowej neurologii i stanowi cenne, a z biblio-metrycznego punktu widzenia kluczowe dopełnienie dorobku naukowego Habilitanta. Dopełnieniem ww. prac są publikacje polskojęzyczne Habilitanta: 2 referaty, 1 artykuł i 2 rozdziały w monografii ukazujących XIX-wieczną wiedzę nt. patogenezы i metod leczenia epilepsji (w tym terapii uzdrowiskowej) prezentowaną w ówczesnych oryginalnych dziewiętnastowiecznych materiałach źródłowych (na łamach „Przeglądu lekarskiego”). Ponadto, również spójne z szeroko pojętą historią nauk o zdrowiu i medycyny są inne, w tym powstałe w ostatnich kilku latach publikacje – rozdziały w monografiach, artykuły i doniesienia zjazdowe, autorstwa lub współautorstwa Habilitanta dotyczące m.in.: historii Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, przebiegu epidemii grypy hiszpanki i cholery na ziemiach polskich, opieki nad rannym w okresie I

Wojny Światowej czy narodzin doktryny neuronu. Podkreśla to stałą aktywność naukową Habilitanta w obszarze tematycznym głównego osiągnięcia naukowego.

Ocena aktywności naukowo-badawczej niepowiązanej tematycznie z głównym osiągnięciem naukowym

Pozostała aktywność naukowo-badawcza Habilitanta niepowiązana tematycznie z głównym osiągnięciem naukowym, oprócz tematyki rozprawy doktorskiej, która w mojej opinii nie powinna być oceniana na tym etapie oceny dorobku naukowego, obejmuje kilka istotnych i bardzo interesujących zagadnień klinicznych.

Uważam, iż bardzo cennym z praktycznego punktu widzenia oraz istotnie wnoszącym do dorobku naukowego naukowego Habilitanta jest cykl publikacji nt. neurologii ginekologicznej. Obejmuje on unikatową monografię autorstwa Habilitanta pt. „*Choroby układu nerwowego u kobiet w ciąży*” (red. Prof. Grzegorz Bręborowicz, prof. Wojciech Kozubski), omawiającą odrębności kliniczne oraz zasady diagnostyki i terapii najpoważniejszych chorób układu nerwowego u kobiet w ciąży, w tym wytyczne przeprowadzania diagnostyki obrazowej chorób układu nerwowego oraz 5 rozdziałów w podręcznikach ginekologii i położnictwa dla lekarzy i studentów medycyny opublikowanych w latach 2011-2020, w których Habilitant jest pierwszym, głównym i korespondencyjnym autorem. Powyższe prace obejmuje szeroki zakres aktywności Habilitanta w zakresie neurologii ginekologicznej i wskazuje na jego uznaną pozycję jako eksperta w powyższej tematyce.

Inne obszary działalności naukowej Habilitanta dotyczące zagadnień klinicznych obejmują problematykę neuroboreliozy (Habilitant jestem głównym, pierwszym lub jedynym autorem 1 artykułu oraz 3 rozdziałów lub podrozdziałów poświęconych temu zagadnieniu w krajowych podręcznikach dla lekarzy i studentów medycyny) oraz podłoże molekularne i powikłania neuroendokrynne chorób neurodegeneracyjnych i mózgowo-naczyniowych. Jako pierwszy autor Habilitant opublikował trzy prace poglądowe nt. podłoża molekularnego i obrazu klinicznego choroby Huntingtona, a jako członek zespołu badawczego w Katedrze Fizjologii Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu (kier. prof. Teresa Torlińska) był współautorem 2 doniesień i 1 pracy oryginalnej /IF 2,478/ dotyczących zaburzeń wydalenia melatoniny i kortyzolu w przebiegu chorób neurodegeneracyjnych i mózgowo-naczyniowych. Ponadto w latach 2009 – 2027 współpracował z Pracownią Neurobiologii Katedry Neurologii Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu (kier. prof. Jolanta Dorszewska), czego efektem były: rozdział w monografii zagranicznej, dwie prace oryginalne

/łączny IF 4,15/ oraz liczne (>15) krajowe i zagraniczne doniesień zjazdowych nt. podłoża genetycznego oraz powiązań neuro-endokrynologicznych.

Równie interesujący i bliskim sercu recenzenta obszarem aktywności klinicznej i naukowej Habilitanta była diagnostyki ultrasonograficzna chorób neuro-zwyrodnieniowych i naczyniowych mózgu. W efekcie współpracy z zespołem Katedry Neurologii Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu powstały dwie publikacje oryginalne /łączny IF 2,365/ oraz dwa doniesienia zjazdowe dotyczące zastosowania ultrasonografii przezczaszkowej do oceny hiperechogeniczności istoty czarnej oraz oceniające zmiany wskaźnika pulsacyjności tt. szyjnych u pacjentów z chorobą Hashimoto, w których Habilitant był współautorem.

Ponadto wśród innych publikacji krajowych i zagranicznych z obszaru neurologii klinicznej w dorobku Habilitanta należy również uwzględnić tematykę chorób rzadkich (choroba moyamoya i zespół Melkerssona-Rosenthala, histiocytoza OUN, zespołu Jalili) oraz problematykę farmakoterapii migreny i udaru mózgu, w których przygotowaniu uczestniczył jako pierwszy lub drugi autor.

Ocena pozostałej aktywności naukowej

Według analizy bibliometrycznej całkowity dorobek naukowy dr n. med. Michała Krzysztofa Oweckiego obejmuje 57 publikacji: 15 prac oryginalnych opublikowanych w czasopismach z Listy Filadelfijskiej, 7 w czasopismach spoza listy, 4 opisy przypadków, 16 prac poglądowych, 3 monografie 16 rozdziałów w podręcznikach akademickich /monografiach/. Łączny współczynnik IF =50,531; MNiSW =1319 pkt. Liczba cytowań do 07.03.2025 wg bazy Web of Science (bez autocytowań) wynosi 92, Index Hirscha = 5. Ponadto jest on autorem lub współautorem 33 doniesień konferencyjnych prezentowanych na krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych.

Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Współpraca z:

- Warszawskim Uniwersytetem Medycznym, Kliniką Neurologii (Warszawa 01.10.2011-31.12.2011) – staż zrealizowany w celu poszerzenia wiedzy z zakresu neurologii i neurofizjologii,

niezbędnej do realizacji dalszych badań naukowo-klinicznych z zakresu obydwu tych dziedzin. W efekcie, ukazała się publikacja kazuistyczna nt. przerostu mięśni w zespole Jalili cyt. powyżej z IF=2.264;

- Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydziałem Teologicznym (od 2022) - projekt naukowo-badawczy obejmujący zagadnienia z pogranicza medycyny, nauk o zdrowiu, filozofii, teologii, etyki oraz historii tych dziedzin, którego celem jest ocena oddziaływania współczesnej filozofii, teologii, etyki na konstrukcję paradygmatu zdrowia i choroby oraz recepcję cierpienia i śmierci. Owocem współpracy były wykłady otwarte na Wydziale Teologii UAM pt. „Medycyna na pograniczu filozofii, religii i teologii”, ogólnopolska konferencja pt. „*Medycyna historia – filozofia – teologia: problemy pogranicza*” (styczeń 2024) oraz monografia pt. „*Choroba w świetle filozofii, teologii i historii medycyny*” (Poznań 2024, red. Michał K. Owecki), a także wprowadzenie niektórych treści pozyskanych w ramach współpracy naukowo-badawczej na Wydziale Teologicznym do materiałów dydaktycznych dla studentów Wydziału Lekarskiego w ramach przedmiotu fakultatywnego o mózgu (2024);
- Katedrą Historii Medycyny Uniwersytetu Jagiellońskiego – staż naukowo-badawczy w 2025 r oraz zainicjowany przez Habilitanta projekt badawczy zatytułowany „*Początki neurochirurgii polskiej*” realizowany w oparciu o zasoby archiwalne Katedry Historii Medycyny UJ oraz Biblioteki Głównej Uniwersytetu Jagiellońskiego;
- Universidad de Navarra, Hiszpania, prof. Pilar León-Sanz – wspólne badania dotyczące życiorysu i osiągnięć czeskiego pioniera neurologii i neurofizjologii – Jiřego Procháški, których efektem była wspólna, uwzględniana powyżej publikacja (IF= 4,849).

Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

Osiągnięcia dydaktyczne Habilitanta - dydaktyka przeddyplomowa:

1. prowadzenie zajęć obowiązkowych z neurologii dla studentów Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej / Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu w ramach studium doktoranckiego;

2. prowadzenie zajęć obowiązkowych z neurologii w języku angielskim dla studentów anglojęzycznego Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu;
3. prowadzenie zajęć obowiązkowych dla studentów Wydziału Lekarskiego, Wydziału Farmaceutycznego, Wydziału Medycznego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu z przedmiotów: historia medycyny; historia farmacji; historia audiologii i foniatrii;
4. prowadzenie zajęć obowiązkowych z historii medycyny w języku angielskim dla studentów anglojęzycznego Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu;
5. prowadzenie zajęć fakultatywnych dla studentów Wydziału Lekarskiego i Wydziału Medycznego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu z przedmiotów: etyka lekarska w praktyce lekarskiej – analiza przypadków; historia najważniejszych osiągnięć medycyny XX wieku, komunikacja z pacjentem terminalnie chorym; historia neurologii i badań nad mózgiem;
6. opracowanie autorskich materiałów dydaktycznych z zakresu: bioetyki, historii neurologii, historii technologii medycznych, historii największych odkryć w medycynie XX w., digitalizacji w medycynie, zjawiska medykalizacji oraz nowego przedmiotu fakultatywnego poświęconego historii neurologii oraz historii badań nad mózgiem;
7. kierownictwo pracy magisterskiej z historii farmacji i pracy licencjackiej z zakresu dietetyki, recenzja pracy magisterskiej z historii położnictwa.

Osiągnięcia dydaktyczne Habilitanta – dydaktyka podyplomowa:

1. opiekun specjalizacji w dziedzinie neurologii dr n. med. Urszuli Łagan-Jędrzejczyk oraz dr n. med. Magdaleny Badury-Stronki;
2. członek Komisji Egzaminacyjnej Studium Doktoranckiego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu w zakresie Historii Medycyny;
3. członek Rady Wydziału oraz Rady Uczelnianej Samorządu Studenckiego Akademii Medycznej w Poznaniu w okresie studiów.

Ponadto:

1. członek Kolegium Redakcyjnego recenzowanego krajowego czasopisma naukowego „Acta Medicorum Polonorum”;
2. wiceprzewodniczący Zarządu Polskiego Towarzystwa Historii Nauk Medycznych na kadencję 2024-2027;

3. organizator ogólnopolskiej konferencji naukowej wraz z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu pt. „*Medycyna – historia – filozofia – teologia: problemy pogranicza*” (2024);
4. udział w pracach Zjazdu Polskiego Towarzystwa Historii Nauk Medycznych w Poznaniu (2016).

Osiągnięcia popularyzujące naukę:

1. opracowanie informacji biograficznych poświęconych dziekanom Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Poznańskiego oraz Akademii Medycznej w Poznaniu w ramach obchodów stulecia Uniwersytetu Poznańskiego / UAM (2020): „*Poczet Dziekanów Wydziału Lekarskiego (od 1993r. Wydziału Lekarskiego I) Uniwersytetu Poznańskiego, Akademii Medycznej i Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu*”;
2. opracowanie materiałów historycznych dotyczących Rady Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Poznaniu w ramach obchodów stulecia Uniwersytetu Poznańskiego / Uniwersytetu Adama Mickiewicza (2020);
3. opiekun studenckiego koła naukowego przy Katedrze Historii i Filozofii Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu (2019-2021);
4. sesja anglojęzyczna na konferencji naukowej studentów i licealistów Młodzież w Świecie Nauki. III Spotkanie Młodzieży Licealnej i Studentów, Poznań (2017);
5. pogadanki dla dzieci szkolnych o zasadach udzielania pierwszej pomocy oraz bezpieczeństwie podczas wakacji – Szkoła Podstawowa przy Zespole Szkół Urszulańskich, Poznań 2024;
6. artykuły popularnonaukowe w czasopismach nierecenzowanych nt. migreny, stwardnienia rozsianego.

Przebieg kariery zawodowej.

1. Uzyskanie specjalizacji z neurologii – 2007;
2. Licencja EMG Polskiego Towarzystwa Neurofizjologii Klinicznej – od 2016;
3. Kursy w zakresie klinicznego zastosowania toksyny botulinowej;
4. Członkostwo w:
 - Polskim Towarzystwie Neurologicznym,
 - Polskim Towarzystwie Neurofizjologii Klinicznej,

- European Huntington Disease Network,
 - European Association for the History of Medicine and Health.
5. Nagroda Naukowa Indywidualna Rektora Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu za wybitne osiągnięcia naukowe w 2020 roku” (2021).
 6. Stanowisko biegłego z zakresu neurologii na potrzeby Sądu Powszechnego RP oraz Prokuratury RP w latach 2012-2022.

Podsumowanie:

Po zapoznaniu się osiągnięciem naukowym doktora nauk medycznych Michała Krzysztofa Oweckiego, będącym podstawą wniosku, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 poz. 1668 ze zm.) oraz z cyklem prac powiązanych z ww. osiągnięciem jak pozostałą działalnością naukową organizacyjną i zawodową stwierdzam, że Habilitant spełnia wymogi stawiane kandydatom do tytułu doktora habilitowanego nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu. Oceniane osiągnięcie naukowe wnosi znaczny wkład w rozwój nauk medycznych, a szczególnie w problematykę historii polskiej neurologii i epileptologii. Habilitant jest autorem lub współautorem licznych publikacji w czasopiśmie z listy filadelfijskiej a także monografii i podręczników dla lekarzy i studentów medycyny i wykazuje się znaczną i unikatową aktywnością organizacyjną, badawczą i społeczną.

W świetle powyższego przedkładam Pani Dziekan i Wysokiej Radzie Wydziału Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu wniosek o kontynuowanie postępowania w sprawie nadania dr n. med. Michałowi Krzysztofowi Oweckiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

Gdańsk 18.09.2025

prof. dr hab. Grzegorz Kocera
specjalista neurolog
nr ZUS 61778/9